

Практическая методика преподавания русского языка на начальном этапе. "Русский язык", Москва 1990, 231 стр.

Jedná se o kolektivní dílo (vedoucí autorského týmu byla N. S. Vlasovová) spolupracovníků Puškinova institutu ruského jazyka v Moskvě a učitelů kateder ruštiny na nejrozličnějších vysokých školách (zejména na přípravných fakultách škol s technickým zaměřením). V publikaci, která se skládá z pěti kapitol, se zevšeobecňují zkušenosti z výuky tohoto jazyka pro cizince, osvětlují se některé teoretické i praktické aspekty rozvoje metodiky ruštiny jakožto cizího jazyka.

V první části příručky se rozebírají obecné problémy metodiky ruského jazyka jako cizího (např. komunikativní, informativní a formativní cíle, plánování výuky, orientace na lingvorealie, otázky kontroly, aktivizace činnosti studentů, organizace jejich samostatné práce aj.).

Druhá kapitola se věnuje formování jazykové kompetence. Příspěvky jsou zaměřeny převážně na problematiku osvojování fonetiky a gramatiky.

Třetí oddíl se zabývá mezipředmětovou koordinací (např. jejími vědeckými základy ve výuce různých disciplín, vypracováním mezipředmětové metodiky, způsoby sladění činnosti kateder rusistiky a společenských věd etc.).

Čtvrtá část pojednává o osvojování řečových dovedností (čtení, poslech, ústní a písemný projev), a to především na základě odborného stylu.

Závěrečná kapitola se týká použití technických prostředků ve vyučování (magnetofon,

rozhlas, diafilm, diapozitiv, video, počítač).

Kvalita výuky ruštiny pro cizince záleží na úrovni metodiky jako celku i na činnosti jednotlivých kateder, které by měly řešit především následující otázky: 1. vědecké zdůvodnění a rozpracování problémů metodiky ruštiny jakožto cizího jazyka (při respektování profilu příslušných fakult), 2. seznámení se s nejnovější "technologii" výuky jazyků v Rusku i v zahraničí, zakomponování pozitivních zkušeností do vyučování, stále zkvalitňování práce pedagogů, 3. zabezpečení výuky rozmanitými učebními pomůckami.

Poznatky získané na jednotlivých katedrách vedou mj. k nutnosti vytvářet určitá "komunikativní minima", odpovídající reálným i potenciálním potřebám studentů různých specializací. Při plnění celkových i dílčích cílů výuky patří stále větší role učitelům. Ten by měl vybírat vhodné metodické postupy, udržovat motivaci, správně spojit formování jazykové a řečové kompetence na podkladě různých stylů, systematicky používat moderní technické prostředky, naučit studenty samostatně pracovat. Vyučující by se rovněž měli podílet na přípravě učebnic a dalších materiálů i jejich variant (což by vytvořilo předpoklady pro výběr optimálních pomůcek), dále pak i na tvorbě programů intenzivních kursů, resp. využívání prvků intenzivní metodiky v rámci tradiční výuky.

Autoři se snaží dokázat

nezbytnost stále "reáliové" orientace jazykové výuky s tím, že současná doba vyžaduje hledání nových postupů při výběru i prezentaci zeměvědných informací. Domnívají se, že největší možnosti zvyšování efektivity vyučovacího procesu jsou v koordinaci mezi výukou ruštiny a ostatních předmětů.

Publikace Практическая методика преподавания русского языка на начальном этапе se vyznačuje komplexním přístupem k dané problematice. Její hlavní zásady, navrhované metody a způsoby formování řečové kompetence mohou být v rozličné míře využity nejen na ruských, ale i na našich vysokých školách.

Jarmila Krystýnková

